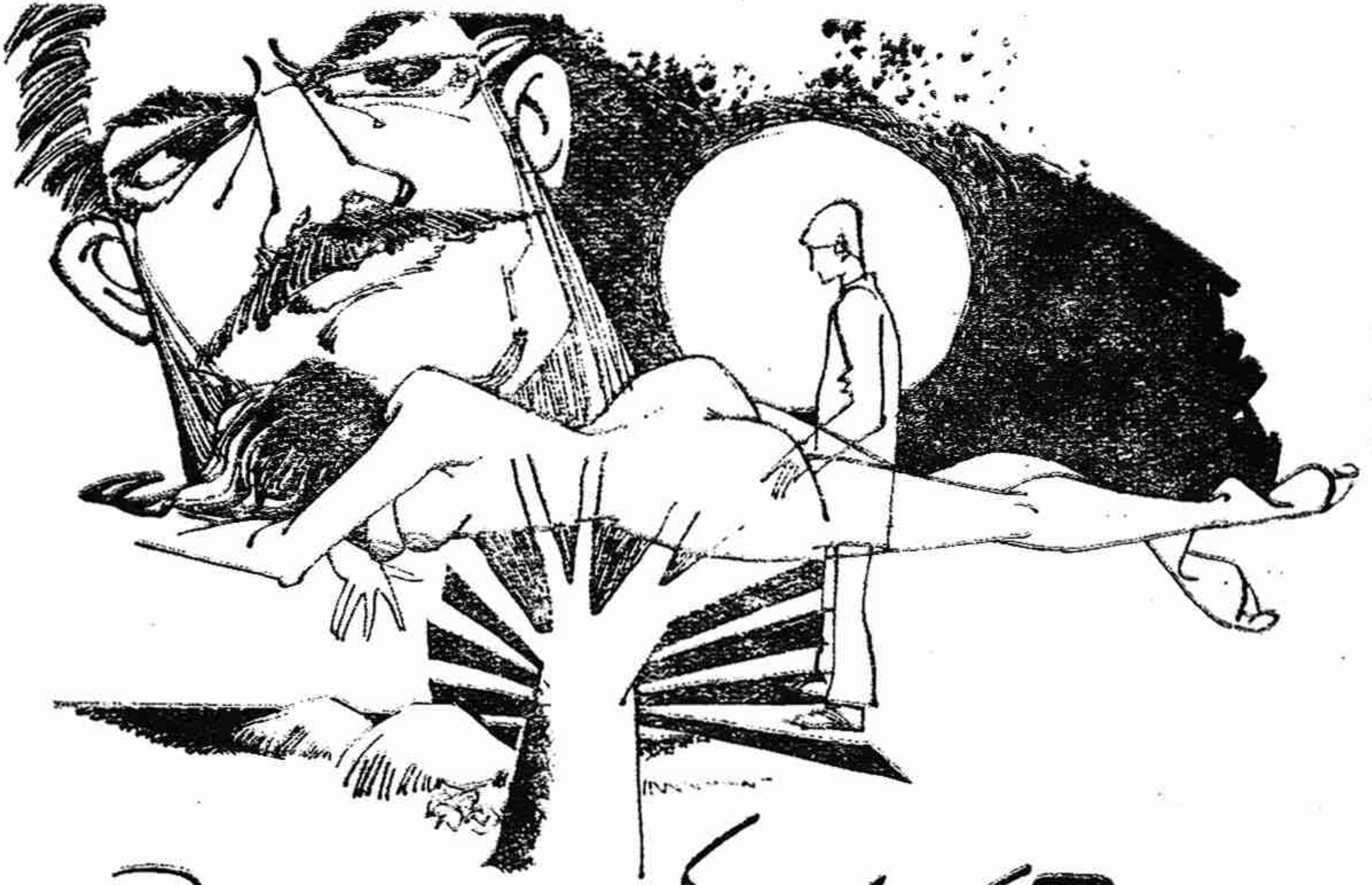

శైరవయ్య మునగపల్లె

శాంత నడుస్తోంది. కాదు ఆమె పరిగెడుతోంది.

గదిలో దీపం, బయట రావిచెట్టు గాలిని విసిరినప్పుడల్లా ఊగుతోంది.

అది ఈ లోకంలో అశాంతిలా వుంది. ఎప్పుడో ఆ దీపం గాలి తాకిడికి వై రరిగిపోయి పడిపోతుంది.

శాంత నడుస్తోంది.

శాంత కాళ్ళకింద ఇరవై రెండేళ్ళ జీవితం వుంది. ముళ్ళకంపలున్నాయి. ఆమె చేతి వేళ్ళమధ్య నలుగుతున్న చీరచెంగుంది.

నడుస్తున్న శాంత ఆగింది. ఆగి ఉలిక్కి పడింది. మళ్ళీ నడుస్తోంది.

దీపం ఊగుతోంది.

దీపం ఊగినప్పుడల్లా నీడ గోడలమీద పడుతోంది.

గోడలు కదులుతున్నాయి.

కదులున్న గోడల్నుంచి తప్పించుకుందా

మని శాంత వేగంగా అడుగులేస్తోంది.

నడుస్తున్న శాంతలోంచి మెదడు పైకో చ్చింది.

శాంత ఆలోచిస్తోంది.

* * *

శాంత మునగపల్లెలో ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరుగా పనిచేస్తోంది. మునగపల్లెకి రాక మునుపు రెండుమూడు ఊళ్ళలో టీచరుగా పనిచేసింది. ఏ ఊళ్ళోనూ ఎక్కువరోజులుండలేకపోయింది. ఏ ఊళ్ళోనూ శాంత తన జీవితాన్ని శాంతంగా గడపలేకపోయింది.

“నేను మీ కంపెనీలో పనిచేయ
లేను రాజీనామా ఇచ్చి వెళ్ళిపోదా
మనుకుంటున్నాను” అన్నాడు ఓ రామా
రావ్ బాన్ తో.

“నిజంగా వెళ్ళిపోతున్నావా లేక
నన్ను ఉత్సాహపరచడానికి వుట్టినే
అంటున్నావా” అన్నాడు బాసానంద.

ఏ ఊళ్ళోనూ శాంత సొంతంగా ఒక్క
సంవత్సరమైనా పనిచేయలేకపోయింది.

ఓ ఊళ్ళో మునసబునుంచి పారిపోయింది.

మరో ఊళ్ళో సర్పంచ్ నుంచి తప్పించు
కుంది.

ఇంకో ఊరునుంచి మునగపల్లెకి అందుకే
వచ్చేసింది.

ఇప్పుడిక్కడుంచి ఎక్కడికెళ్ళడం ?

ఒకచోట రాబందులుంటే, మరో చోట
తోడేళ్ళు, ఇంకోచోట చెదవురుగులు.

ఇక్కడ...ఇక్కడ అన్నీ కలిసి కట్ట
కట్టుకుని కాపురం చేస్తున్నాయి.

మరోచోట ఇంతకు మించింది కాక
పోయినా ఇలాగే వుండదన్న హామీ శాంతకి
తన మనసే ఇవ్వటంలేదు.

శాంత - గౌరవంతో భయ పడాల్సిన
వాళ్ళెవరూ ఆమెకి తెలిసినంతవరకూ ప్రపం
చంలో లేరు. చిన్నప్పుడప్పుడో ఆమెకి గుర్తు
లేనన్ని సంవత్సరాల క్రితమే తండ్రి
పోయాడు. వంటమనిషిగా వుంటూ శాంతని
చదివించింది ఆమె తల్లి. ఆవిడ తన శరీ
రంలో వున్న ఓపికని, శక్తిని రంగరించి
వంట వండేశాక; పూర్తిగా నలిగిపోయి,

ఆకారం గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయి—
రిజర్వుబ్యాంకు వాళ్ళు ఎప్పుడు తగలెడతారా
అని ఎదురుచూసే రూపాయి కాగితంలా
వుందిప్పుడు. ఆవిడంటే శాంతకి జాలి, అమ్మ
అన్న మమత తప్ప భయంలేదు.

శాంత ఆలోచిస్తున్నది తనేం చెయ్యాలా
అని. ఆమెకి ఎదురుగుండా వున్నవి మూడే
మూడు మార్గాలు. అంతకుమించి మరొకటి
ఆలోచన పొరల్లోకికూడా రాలేదు. అందరిలా
ఒక మొగుడనబడే వాడితో కలిసి జీవితాంతం
బతికెయ్యాలన్నకోర్కె శాంతకు లేకపోలేదు.
ఎవరూ మట్టుకు “నేనే నీ మొగుణ్ణి” అని
ముందుకు రాలేదు. ఎవడైనా వచ్చినా పెళ్ళి
తప్పించి మిగతావన్నీ చేసుకుందామన్నాడు.
“వీడే నీ మొగుడు” అని తీసుకురావడానికి
శాంతకి ఎవరూ లేరు. అయినా ఆమె ఇప్పుడు
ఆలోచిస్తున్నది పెళ్ళిగురించి కాదు. ఎదురు
గుండా వున్నపి మూడు ముళ్ళకంచెలు. దేని
మీద తన జీవితాన్ని ఆరేసి చింపుకోవాలా
అని.

శాంత ఆలోచనల అంచులమీద అప్పు
డప్పుడు రామారావు తళుక్కుమని మెరు
స్తున్నాడు.

రామారావు శాంత పనిచేసే స్కూల్లోనే
పనేస్తున్నాడు. నవ్వి నవ్వుడల్లా బుగ్గలమీద
సొట్టలుపడి అందంగా వుంటాడు. బిడియ
పడుతున్నట్టు మాట్లాడతాడు. “నా జీవితాన్ని
మీ జీవితంతో ఎల్లకాలం ముడేసుకునే వరా
న్నివ్వండి శాంతాదేవిగారూ” అని అన్యాయ
దేశంగా చాలాసార్లు అన్నాడు. ఇంతవరకూ
ఆ వరం శాంత ఇవ్వలేదు. ఇచ్చే అవకాశం
కూడా తక్కువ.

శాంత అడుగుపెట్టి మూడు గడియలు
కాకుండానే మునగపల్లెంతా మునిగాళ్ళమీద

నిలబడి చూసింది. అప్పట్నుంచి చూస్తోనే వుంది.

ఆ ఊరు వదిలి వెళ్ళిపోదామని చాలా సార్లు అనుకుంది శాంత. కానీ ఎన్నిసార్లని? అప్పటికే పరిస్థితుల్నించి మూడుసార్లు పారి పోయి తప్పించుకుంది. ఇప్పుడు పరిగెత్తే ఓపికున్నా ఉత్సాహం చచ్చిపోయింది.

రామారావు శాంతకి నెలరోజుల్లోనే సన్నిహితంగా వచ్చాడు. ప్రతి విషయం పట్ల అనుమానాన్ని, మగాళ్ళపట్ల అపనమ్మకాన్ని పెంచుకున్న శాంత, రామారావు అందమైన జుత్తులో వేళ్ళుదువ్వాలనీ, అతని బుగ్గలమీద సొట్టల్ని నాలుక కొసతో నింపాలనీ మనసులో ఉబికిన కోర్కెల్ని బలవంతంగా అణచుకుంది.

తాను తీసుకోబోయే నిర్ణయంమీద రామారావు రియాక్షన్ ఎలావుంటుందో అనుకుంది శాంత. ఏమనుకున్నా ప్రయోజనం లేదని ఆమెకు తెలుసు.

రామారావు అందమైన గాజుబొమ్మ. దూరంనుంచి చూసి ఆరాధించడానికే అన్నట్టు వుంటాడు. పువ్వులాంటివాడు. అతన్నికూడారక్షించాల్సిన బాధ్యత తనదే కావచ్చు. అయినా ఇప్పుడీ ఆలోచన ఎందుకనుకుంది శాంత.

శాంత విడిచిన నిట్టూర్పు కన్నట్టు దీపం ఊగింది. తైము చూసుకుంది, ఎనిమిదిన్నర. తను తెలివిగా ప్రవర్తిస్తే జీవితం పీలికలు కాకుండా మిగులుతుంది.

శాంత మునగపల్లెలో ప్రవేశించగానే ఆ ఊరి మగతనంలో చలనం కలిగింది. శాంత రాకమునుపు రెండేళ్ళుగా ఆ ఊరి స్కూల్లో పంతులమ్మలేదు. అదీగాక ఆ ఊరి ఆడతనంతో విసుగెత్తి ఉన్నారు జనం.

శాంత కోసం పోటీలో అభ్యర్థులు చాలా మందే వుండేవారు. మొదట సన్నకాతుతో ప్రారంభమైన పోటీ మోతుబర్లు రంగంలోకి దిగడంతో కైమాకొందుకుంది.

మునగపల్లె వచ్చిన మొదటి నెలరోజులూ, ఆ ఊరొచ్చినందుకు శాంత చాలా సంబరపడింది. ఆ తరువాత బాధపడటం మానేసింది.

బరిమీద మూడు త్రాచులు మిగిలాయి.

శాంత జీవితం చుట్టూ మూడు పెను మంటలున్నాయి.

మునగపల్లె ఎకానమీ అంతా ముగ్గురి చేతుల్లో వుంది. ఆ ముగ్గుర్నీ కాదని ఆ ఊళ్ళో ఎవడూ బలిసాకు తిన్నేదు. పరాయి ఊర్నించొచ్చిన వాడూ తిన్నేదు.

ఆ ఊరి మునసబుకి వెయ్యేకరాల మాగాణి, రెండు రైసు మిల్లులూ వున్నాయి. సగం ఊరాయన సొంతం. తొంభై శాతం జనాభా ఆయన కొనగంటి చూపుమీద ఆధారపడి వున్నవారు. ఆయన కిష్టం లేకపోతే అక్కడ్నుంచి ఎవరూ ఎమ్మెల్యేకాడు. ఆ ఊరికెవడూ సర్పంచ్ కాడు. ఆయన్ని కాదని ఎదిరించిన వాడెవడూ ఆ ఊళ్ళో కనిపించలేదు. ఆయన ఇల్లు పదెకరాల తోటలో మధ్యగా కంచుకోటలా వుంటుంది. ఆ తోటలో అన్ని రకాల చెట్లు వున్నాయి. పెద్ద పెద్ద పాములున్నాయి. నాగుబాము వారి కులదైవం. వారి ముత్తాత గారు రోజూ స్వయంగా నాగుబాముకి పాలుపోసి పూజించేవారట. అప్పట్నుంచే వారి వంశానికీ తరగని సంపద. రోజుకి ప్రతి ఒక్కటీ పది లీటర్లపాలు, రెండు వీశెల మాంసం తినే పన్నెండు వేటకుక్కలు వున్నాయి. ఇంకా చాలా వున్నాయి. ఆయన

ఏకైక కులదీపకుడు, ఆయన్ని మించిన వాడు, అరడుగుల ఎత్తుండి బాదంపిస్తాలతో బరినిఁ బాతీ కండలున్నవాడు, పాతికేళ్ళ నయసువాడు, ఆ ఊరి అంబోతు లాంటివాడు అయిన బుచ్చిబాబు శాంతని చూడగానే ఉన్నాడుదయ్యాడు. అప్పట్నుంచీ అతని దగ్గరకెళ్ళడానికి అలవాటైన వాళ్ళకి కూడా భయంగా వుండి. శాంత స్కూల్లో వున్నంత నేపూ, స్కూలు కెదురుగా వున్న ముద్రిచెట్టు కింద నీగరెట్టు కాలుస్తూ వుండి పోతాడు. అతనక్కడున్నంత నేపూ ఆ ఊరి ఆడతనం ఆ వీధిలో కనపడదు. కొడుకు బాధని చూడలేని మునసబుగారు శాంతకి వార్పింగిచ్చారు ఆ రాత్రి ఏ విషయం తెలి పోవాలని. దాని అర్థం ఆ ఊరివాళ్ళకే కాదు, శాంతకి కూడా తెలుసు.

సర్పంచ్ వెంటటరెడ్డి-నలభై అయిదేళ్ళ వాడు, నల్లని విశాలమైన చాతీ గలవాడు, అంతకన్నా నల్లగా రంగేసుకున్న జానెడు మెలితిరిగిన మీసాలున్న వాడు, మునసబుగారి రైసు మీల్లులో వాటాలున్నవాడు, రెండు నందలయాభై ఎకరాల బంగారం వున్న వాడు, మునసబు కుడిభుజమైన వాడు, ఒక్కొక్కటి ఏడడుగుల ఎత్తు రెండునందల చదరపుటడుగులు వై శాల్యంతో అరుగులున్న పెద్ద డాబా ఇల్లు కలవాడు, మునసబు లేక పోతే మునసబంతటివాడు-శాంతని చూడగానే కొత్త యవ్వనం పొంగించుకున్నవాడై, స్కూలు విషయమై అతిగా పరిశ్రమించ సాగాడు. బుచ్చిబాబుతో పోటీ అని తెలు సున్నా, అతనికన్నా తనే ముందుగా పగ్గం వేస్తే, ఆపైన మునసబు ద్వారా బుచ్చిబాబుని మరిపించొచ్చు అనుకున్నాడు. “దాసుని తప్పు దండంతో సరికదా” అనుకుని శాంతకి

కంప్యూటర్ల సహాయంతో రోగు లకు చికిత్సచేసే పద్ధతిని జపానులో ప్రవేశపెట్టారు. తీవ్రమైన వ్యాధితో బాధపడే రోగులు డాక్టర్ల సహాయం లేకుండానే కంప్యూటర్ సలహాపై మందు తీసుకోవచ్చు. రోగికి గుండె పోటు వచ్చినట్లయితే కంప్యూటర్ వెంటనే ఇంజెక్షను ఇస్తుంది.

అల్లి మేటమిచ్చాడు, ఆ రాత్రికి ఏ విషయమూ తెలిపోవాలని.

ఆ ఊరి కరణం-సన్నగా రివటలా వుండి, యాభై ఏళ్ళున్నవాడు; కళ్ళతో నవ్వుతున్నాడో ఎదుటివాళ్ళ ప్రాణాలు బిగపడుతున్నాడో తెలియకుండా ప్రనర్తించ గలవాడు; ఆ ఊరి సన్నకారు రైతులకి, కూలీ జనానికి వాళ్ళజీవితాలనీ, అనసరమవుతే, మనసు పోతే ఆకవాళ్ళనీ మదుపు కింద పెట్టుకుని అప్పలిచ్చువాడు, అరవై ఎకరాల మాగాణీ ఆకుమళ్ళ చెరువు, లంకంత మండువా లోగిలీ వున్నవాడు, మునసబు సర్పంచ్ లతో లావా దేవీలున్నవాడు - శాంతని చూడగానే శోభనం పెళ్ళికొడుకులా కులికాడు. అచ్చంగా తనకే కావాలన్న ఆశలేకపోయినా, కొంచె మైనా కక్కురిపడకపోతే లాభం లేదని శాంతని ఆఖరు సారిగా హెచ్చరించాడు.

శాంతకి వాళ్ళముగ్గురి సందేశాల్లో విషయం బోధపడకపోలేదు. వారిని కాదని ఆ ఊరుదాటి పోవటం కూడా సాధ్యమవుతుందని ఆమెకి నమ్మకం కలగటం లేదు. తన ఎదురుగుండా వున్నవి మూడే మూడు మార్గాలు. ఎటు వెళ్ళడమా అన్నది సమస్య నాలుగో మార్గంలో పోవడానికి తన శక్తి చాలదు. ఆ శక్తి రామరావులాంటి వాడు

భూమిమీద 600 గ్రాములు తూగే
వస్తువు బరువు సంద్రమండలంపై
కేవలం 100 గ్రాములే.

చునకు చేరువలో ఉన్న నక్షత్రాలు
సుమారు 2580000 కోటిమైళ్ళు.
చునకు అత్యంత దూరంలో ఉన్న
నక్షత్రమండలం సుమారు
270000000 కోటి, కోటిమైళ్ళు
(27×10^{20} మైళ్ళు) దూరంలో
ఉన్నది.

ఇవ్వలేదు. సాహసం, తెగువ అతనికి లేక
కాదు. పని సానుకూల పరచుకోగల సామ
ర్థ్యం లేదు. తను తెగించి రామారావు అంది
స్తున్న చెయ్యి అందుకుంటే, అతని బతుకు
ముక్కంవడమే కాకుండా తన బతుకు
చాకలిబండవుతుంది.

శాంతకి జుత్తు పీక్కోవాలనుంది.

ఒక్కొక్క నిమిషం ఘోరంగా అరుచు
కుంటూ పోతోంది.

ఆమె వేసే ఒక్కొక్క అడుగు గాల్లో
పడుతోంది.

రావి చెట్టు దీపాన్ని విసురుగా ఊపు
తోంది.

ఆమె కళ్ళు, కెలికిన పుళ్ళలా వున్నాయి.

ఇన్నాళ్ళుగా దేనినుంచి తను పారిపో
యిందో, దాన్నే తను కొగలించు కోవాల్సి
వస్తోంది.

దూరంగా చప్పుడు.

చెట్ల కొమ్మలమధ్య గబ్బిలాల చప్పుడు
ఎండు పుల్లలమీద ఏవో కదిలితే విరిగిన
చప్పుడు.

5 సెప్టెంబర్ '76

శాంత గది లోపల తన చుట్టూ పరుగె
త్తింది.

అలిసి గది మధ్య దీపం కింద నిలబడింది.

ఒంటరిగా రెక్కలు కత్తిరించబడ్డ పావు
రంలా వుంది.

తనచుట్టూ పన్నిన వల తెంచుకునే శక్తి
తనకి లేకపోవడమే కాకుండా రామారావుకి
కూడా లేదని తెలుసు. వాళ్ళు అనుకున్న
మార్గంలో తను నడవడానికి అన్ని ఏర్పాట్లూ
చెయ్యబడ్డాయని తనకి అప్పటి వరకూ తెలి
యదు.

శాంత కదిలింది. తలుపుతీసి చీకట్లోకి
చూసింది.

* * *

శాంత స్కూలు వేపు నడిచివెడుతోంది.

అరుగుమీద కూర్చున్న కరణం లేచి
నిలబడ్డాడు సమ్రతగా.

స్కూలు దగ్గరే ఎదురైన సర్పంచ్
వెంకటరెడ్డి వంగి దణ్ణంపెట్టాడు.

బుచ్చిబాబు మర్రిచెట్టు దగ్గరలేడు. ఆ
అనసరం లేదు.

శాంత నిర్భయంగా నడిచింది.

బలహీనుడి పెళ్ళాంకన్నా, బలవంతుడి
ఉంపుడు కత్తెకి గౌరవం ఎక్కువ.

శాంత నవ్వుకుంది.

*

ప్రజాతంత్ర

సంవత్సర చందా రూ. 25.00

6 నెలలకు : రూ. 13.00

వెంటనే చందాదారులుగా చేరండి